

FILOLOGICKÉ ŠTÚDIE 1

Edina Borovská, Simona Tomášková

Univerzita Komenského v Bratislave

VAJIČKOVÁ, Mária, TUROČEKOVÁ, Monika, BOJNIČANOVÁ, Renáta (eds.): *Filologické štúdie 1*. Nümbrecht: KIRSCH-Verlag 2015. 301 s. ISBN 978-3-943906-21-9.

Vedecký zborník *Filologické štúdie 1* vznikol na základe príspevkov z 1. medzinárodnej konferencie doktorandov, ktorá sa konala 10. júna 2015 v Ústave filologických štúdií Pedagogickej fakulty UK v Bratislave. Konferenčné príspevky, ako aj príspevky v uvedenej publikácii boli podľa svojho zamerania rozdelené do troch tematických blokov s názvom Jazykovedné štúdie, Didaktické štúdie a Literárnovedné štúdie.

Ťažiskom prvého bloku príspevkov je právna lexika, slovtvorba, sociolinguvistika a frazeológia. Dynamiku pojmov v oblasti právnej lexiky skúma Peter Gergel, pričom poukazuje na problémy pri ich vymedzení. Problematike abreviácie právnych textov sa venujú aj autorky Andrea Demovičová a Ivana Kapráliková, ktoré vo svojich príspevkoch analyzujú skratky v právnych textoch Európskej únie písaných po anglicky. Na idiomatické výrazy a metaforu v anglických právnych textoch sa sústreďuje Sylvia Kummerová. Erika Jurišová sa v rámci lexikálnej roviny jazykového systému zaoberá obohacovaním slovnej zásoby a rozličnými nástrojmi tvorenia slov v oblasti vedy a výskumu, marketingu a informačných technológií. Lexikálno-gramatické črty angličtiny, ktorá sa ako *lingua franca* vyskytuje v anglicky písaných abstraktoch prác vysokoškolských študentov, sú predmetom príspevku Diany Krajňákovej. V prvom bloku príspevkov možno nahliadnuť aj do lexikálnych a frazeologických javov v románskych jazykoch. Monika Barancová v tejto súvislosti približuje vplyv španielčiny na materinský jazyk Slovákov žijúcich v Španielsku a hľadá ich interferencie. Nina Mocková sa zase zameriava na bielu farbu a jej pozitívne a negatívne konotácie v španielskych frazeologizmoch. Ďalší autori sa venujú prevažne výskumu vybraných lexém. Michal Kunc upriamuje svoju pozornosť na označenie „nepriateľ“ v protektorátnej nemeckej tlači. Funkciu a povahu

lexémy *srdce* a jej druhotné metaforické a metonymické významy v slovenskom jazyku opisuje Mária Matiová.

V didaktickom bloku sa príspevky venujú rozličným aspektom vyučovania cudzích jazykov, ako napr. postaveniu učiteľa, rôznym kompetenciám či analýze učebníc. Kompetenciu viesť rozhovor v cudzom jazyku a jej deskriptory v Spoločnom európskom referenčnom rámci pre jazyky skúma Simona Tomášková. Marianna Bachledová sa vo svojom príspevku koncentruje na základné princípy a na metodiku vyučovania odborného prekladu v terciárnom vzdelávaní. Edina Borovská objasňuje interkultúrnú výchovu v slovenskom prostredí a jej miesto vo vybraných učebniciach nemeckého jazyka pre stredné školy. Analýze stredoškolských učebníc sa venuje aj Samuel Koruniak. V centre jeho pozornosti je však vývin a analýza učebníc slovenského jazyka v Srbsku. Patrícia Kotlebová analyzuje jeden z kľúčových faktorov, ktorý determinuje úspešnosť vyučovania, a to vnímanú osobnú zdatnosť učiteľa. Obzvlášť aktuálnu problematiku využívania emotikonov pri čítaní na Twitteri približuje Eva Maierová, jej cieľom je poukázať na ich význam aj pre učiaceho sa angličtinu. Osvojovanie si cudzieho jazyka v predškolskom veku sledovaním televíznych programov opisuje Miriam Matulová, pričom podáva konkrétne príklady z praxe dieťaťa učiaceho sa nemecký jazyk. Martina Matyášová sa upriamuje na projektové vyučovanie, na jeho význam a praktické využitie v škole prostredníctvom povesti. Postavenie v súčasnosti menej používaného írskoho jazyka v edukačnom systéme a jeho revitalizáciu v meste Galway približuje Anna Slatinská.

V rámci štúdií zameraných literárnovedne príspevkov od Krištofa Anettu objasňuje možnosti reprezentácie abstraktného sveta a spôsob rozmýšľania o literárnych textoch v širšom kontexte. Vydavateľská činnosť Karla Weiße Schrattenthala a jeho snaha o podporu literárnej tvorby žien v 19. storočí sú v popredí záujmu Ivany Bobokovej. Jaroslav Sommer ponúka obraz o živote a diele autora ruského pôvodu Vladimíra Makanina. Problematiku analýzy postáv typu *Inetto* objasňuje Silvia Ružičková vo vybraných dielach Capuanu a Sveva. Natália Dukátová sa zaoberá prekladmi ruskej literatúry pre deti a mládež v 50. rokoch 20. storočia. Tamara Šimončíková Heribanová tematizuje vo svojom príspevku kabaret v podmienkach weimarskej republiky. Na intertextualitu v časopiseckých publikáciách sa sústreďuje Lívia Paszmárová, pričom v centre jej pozornosti sú najmä koncepty Barthesa, Hutcheona a Lachmanna.

Medzinárodný charakter zborníka je zrejmy nielen z rozmanitosti tém, ale aj zo zastúpenia štyroch jazykov. Príspevky sú koncipované v slovenskom, českom, nemeckom a španielskom jazyku. Zborník vytvoril rozsiahly priestor na prezentáciu výsledkov vedeckovýskumnej činnosti mladých autorov, ktorí pátrajú po filologických univerzáliách na viac než tristo stranách. Publikácia

tak ponúka pohľad do rôznorodých lingvistických, didaktických a literárnovedných tém doktorandov na Slovensku i v Čechách, ktoré iste zaujmú tak vedec-kých pracovníkov, ako aj laikov.

Mgr. Edina Borovská
Ústav filologických štúdií
Katedra nemeckého jazyka a literatúry
Pedagogická fakulta UK
Račianska 59
813 34 Bratislava
eborovska2@gmail.com

Mgr. Simona Tomášková
Ústav filologických štúdií
Katedra nemeckého jazyka a literatúry
Pedagogická fakulta UK
Račianska 59
813 34 Bratislava
tomaskova28@uniba.sk